

Un any després del Glòria, silencis i contradiccions

Comencem el 2021 amb una nova tempesta, Filomena, que torna a malmetre les nostres costes i en especial el delta de l'Ebre. Els dies de tempestes, davant l'abast dels efectes, són dies de fotos i declaracions, però també de grans silencis, els del Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico (MITECO) i de grans contradiccions, les de la Generalitat.

Fa un any la tempesta Glòria va deixar en evidència un problema que cap dels dos governs assumeix la responsabilitat ni el lideratge. Glòria és l'spoiler del futur del Delta, que és desaparèixer sota l'aigua del mar. És trist i molt dur per a natros dir-ho, però és la veritat. Un futur que es pot evitar, però que ningú està disposat realment a fer res més enllà de grans silencis i grans declaracions segons els convingui.

Podem dir que els dos governs no tenen la mateixa proporció de responsabilitat. Mentre la Generalitat és responsable de mantenir la Xarxa Natura 2000 en bon estat i de fer uns plans de gestió clars i concrets on es fixen les condicions de cabals necessaris per mantenir aquests espais, el govern de l'Estat és qui realment té la paella pel mànec i és el responsable de la gestió del riu (Confederació Hidrogràfica de l'Ebre) i de la costa (Direcció General de Costes), totes dues organitzacions dependents del MITECO, així com de la gestió dels pressupostos generals i dels fons europeus del Pacte Verd Europeu.

El Glòria va obligar el Govern espanyol, com a responsable de la costa que és, a moure fitxa amb l'elaboració del "Pla per la protecció del delta de l'Ebre", pla que no estava en la seua agenda de treball i que ha hagut de fer per l'obligació de respondre a la pressió del territori. De moment ja va en uns mesos de retard i pel poc que se sap (els silencis del MITECO), s'ha fet sense comptar amb la participació del territori, malgrat els esforços tant de la Taula de consens com de la Generalitat per a aportar propostes i interès en coordinar-se amb el MITECO.

Sobre el Pla cal prudència abans de jutjar-lo sense conèixer-lo, però que s'hagi redactat d'esquena al territori no és bon senyal. Com tampoc ho és que actuacions que porten anys consensuades i planificades des del PIP-DE del 2006, com són els camins de guarda, ara desapareguin d'aquest pla sense cap explicació.

Per als lectors que avui veuen alarmats com desapareix un lloc emblemàtic com la barra del Trabucador cada llevantada on entra la mar dins de la plana deltaica, que sàpiguen que el Delta desapareix dia a dia, segon a segon en cada granet de sorra i mil·lilitre d'aigua que no arriba a la desembocadura i que es queda retinut als embassaments i canals de regadiu. Les tempestes només posen en evidència la fragilitat d'un sistema natural que deixem morir dia a dia, en cada decisió que es pren riu amunt.

Per salvar el Delta calen decisions valentes per poder recuperar la dinàmica natural de sediments i revisar les polítiques de regadius de la conca, però aquestes decisions ningú està disposat a prendre-les. Dol també dir-ho, però ningú està disposat a "arromangar-se" de debò per aturar la mort del Delta.

Serveixi d'exemple la contradicció de la Generalitat i del mateix territori ebrenc, que un dia promet 5 milions per a actuacions al Delta i el dia següent promet 50 milions per al canal fantasma del Xerta-Sénia.

O el silenci del MITECO que en el pla de conca segueix negant la subsideència. Ara diu "continuaremos buscando pruebas empiricas", com si no fos prou evidència les destrosses de cada llevantada. Al mateix temps té previst invertir entorn a 2.000 milions d'euros en mesures associades a embassaments i regadius (75% pressupost) i ben just 5 milions a fer quatre estudis sobre el Delta, alguns repetits per fer veure que fa alguna cosa per ell.

Per una altra banda, també dol veure el joc brut "silenciós" del MITECO boicotejant de facto fer actuacions tan al Delta com en la prova pilot de la mobilització de sediments a Riba-roja. En el cas de les actuacions al Delta, el MITECO exigeix a la Generalitat un projecte que el mateix MITECO no ha fet per a les actuacions d'emergència al Trabucador.

També ha tancat les portes a la Ge-

neralitat per poder participar en la redacció del Pla per la protecció del delta de l'Ebre i li ha dit que les seues propostes i treballs previs els pot aportar quan es faci el procés d'al·legacions com pot fer qualsevol persona del carrer.

En la mobilització de sediments de Riba-roja la negativa de la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre (CHE) és constant. Així i tot, s'ha vingut a estudiar els sediments del Siurana, el darrer afluent de l'Ebre. Tanmateix, aquesta proposta és una burla perquè el Siurana aporta únicament el 0,27% d'aigua i fang de la conca. Qualsevol actuació sobre sediments que no sigui aigües amunt de la presa de Riba-roja és un enganyababaus.

En aquest maremàgnum de joc brut, contradiccions i prioritats electorals, el gran perjudicat és el delta de l'Ebre, un espai natural que a Saragossa, a la CHE, fa anys que li fa nosa i que ja li va bé que desaparegui, i que el Departament de Costes, malgrat tenir un tarannà molt diferent a la CHE, mai ha fet res per protegir-lo, tot i ser la seua responsabilitat. Per altra banda, la Generalitat, tot i la seua evolució, no es mulla prou en aquells espais d'on és responsable, com són els plans de gestió Xarxa Natura 2000.

Per fer front a les properes Glòries o Filomenes, es necessita un pla de xoc urgent als punts crítics que permeti guanyar temps mentre es recupera la gestió de sediments riu

Susanna Abella
membre de la Plataforma en Defensa de l'Ebre

amunt. El debat no és sorra o sediments, el debat és SORRA I SEDI-MENTS, tots dos són imprescindibles per al futur del Delta.

Les imatges satèl·lit ens permeten una visió en "alçada" que fins ara mai havíem tingut i només podíem imaginar. Es veu clarament com els rius no només són aigua, són moltes coses més. També ens permet veure com es trenca el Trabucador o retrocedeix la costa. Ara per ara, és tan necessària la sorra de la costa com els sediments dels embassaments. La primera té un efecte immediat d'emergència, els segons són imprescindibles per no desaparèixer el Delta. Són dos camins paral·lels i imprescindibles i complementaris.

Sense sediments, la sorra aportada serà una solució efímera.

Sense sorra, els sediments arribaran massa tard i ja haurà desaparegut el DELTA.

Així que: governs de la Generalitat i de l'Estat, cadascú en la seua proporció de responsabilitat que és molt diferent, facin el favor d'espavilar i deixar de perdre el temps en fotos electorals i silencis de joc brut i comencen a treballar ja.